

1949 m. liepos 27 d. Raseinių aps. Raseinių vls. Žagarės k. (dabar – Raseinių r. sav.) MGB kariuomenės 237-ojo šaulių pulko kareiviai vykdė karinę čekistų operaciją. Jos metu buvo sunaikintas Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės štabas. Žuvo rinktinės vadas **Antanas Tamošaitis-Neptūnas, Treniota, Rubinas**, rinktinės štabo viršininkas Vytautas Bitvinskas-Žaibas, štabo apsaugos būrio vadas Leonas Krilius-Aušrinis, partizanai Pranas Laurinavičius-Reinidas, Juozas Malinauskas-Lakūnas ir partizanas slapyvardžiu Šamas (kitais duomenimis – Juozas Dirmeikis-Diemedis).

Vakarų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas:
Kęstučio, Priskėlimo ir Žemaičių apygardos,
Vilnius: LGGRTC, 2010, p. 66

„Mūsų sodyba buvo netolies Kalnujų Žuveliškių kaime (dabar Žieveliškė). Mano tėvas buvo mokytojas, vietos šaulių būrio vadas (1940 m. suimtas, 1941 m. sušaudytas), todėl į mūsų sodybą dažnai užeidavo partizanai. Berods, 1946 m. dažnai (du kartus per mėnesį) į mūsų kaimą su savo vyrais ateidavo Žemaitis. Jų būdavo apie 50. Tai 25 pas mus, o 25 pas Mosteikas apsidavom. Mūsų krašte buvo ypač daug nuo karo likusių ginklų. Tai jiems atiduodavom. Taip beveik nuo pat kovų pradžios tapau ryšininku.

Dažniausiai, net kelis metus iš eilės mūsų sodyboje lankydavosi vyrai vadovaujami Juozo Malinausko-Lakūno. Paprasta jų 8–10 būdavo. Aš buvau jų būrio ryšininku. Kiek atsimenu šis būrys priklausė Žebenškies rinktinei. Jos vadu tuomet buvo Bakšys-Klajūnas.

1949 m. liepos mėnesį J. Malinausko būrys, 8 vyrai buvo apsistoję pas Juzikų Žagarės kaime. Be vado ir užrašytųjų paminkle dar čia buvo Ipolitas Tverkus-Vidas ir partizanas slapyvardžiu Aliukas.

I. Tverkus prieš kautynes susiruošė eiti pas savo paną. Vos išėjusį iš sodybos jį užklupo rusai, bet jis puolė į rugius ir pabėgo. Rusai nešaudė, nes, matyt, bijojo išsiduoti. I. Tverkus vėliau žuvo Jurbarko krašte. Paalsio kaime jam paminklas pastatytas.

Tai, per Trako mišką rusai prie pat sodybos prisėlino. Netikėtai užklupti žuvo šeši partizanai. Tik Aliukas pasigavo arklių ir išėjo. Jį įtarinėja išdavimu, bet jis po to dar labai ilgai kovojo, slapstėsi. Berods, tik 1956 m. jis pats pasidavė. Tai valdžia specialiai jį į „Ždanovo“ kolūkio susirinkimą buvo atvežusi parodyti – štai paskutinis miškinis pasidavė!

Žuvusieji buvo numesti Raseiniuose prie stribų būstinės. Kur juos užkasė – nežinia. Pasakojama, kad kelis iš jų pavogė ir parvežė palaidoti į Kalnų. Bet aš tuo netikiu. Po jų žūties aš dar tris mėnesius buvau nesuimtas. Ir aš buvau vienas svarbiausių ryšininkų šiame krašte. Jeigu juos kam nors būtų pasisekę perlaidoti aš, tikrai būčiau žinojęs.

Paminklą partizanų žūties vietoje Juzikių sodyboje pastatė Bronė Malinauskaitė-Zinkienė. Talkino tik jos vyras ir aš.“

Pasakojo buvęs partizanų ryšininkas
Algirdas Kazys Survila.
Užrašė Vytenis Almonaitis
2000 11 03.

ANTANAS TAMOŠAITIS-NEPTŪNAS, TRENIOTA, RUBINAS
1928 09 17–1949 07 27

Antanas Tamošaitis gimė 1928 m. rugsėjo 17 d. Raseinių aps. Girkalnio vls. Pramedžiaus k. Jono Tamošaičio ir Onos Matulaitytės-Tamošaitienės šeimoje. Dirbo Raseinių gimnazijoje.

Partizanas nuo 1945 m. Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės vadas.

Tėvas Jonas ir brolis Bronius Tamošaičiai 1948 m. sausio 3 d. buvo ištremti į Tomsko sr. Teguldeto r. Paleisti 1958 m. sausio 2 d. Tai pačiais metais abu grįžo į Lietuvą.

V. Bitvinskas. Iš Raseinių krašto muziejaus fondų

VYTAUTAS BITVINSKIS (BITVINSKAS)-
VAIDOTAS, ŽAIBAS
1927 09 19–1949 07 27

Vytautas Bitvinskas (Bitvinskas) gimė 1927 m. rugsėjo 19 d. Raseinių aps. Betygalos vls. Šeimyniškių k. Jono ir Domicėlės Bitvinskių (Bitvinskų) šeimoje. Raseinių gimnazijos mokytojas.

Lietuvos laisvės armijos narys. Partizanas nuo 1946 m. Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės štabo viršininkas.

Tėvai Jonas ir Domicėlė, sesuo Ona, broliai Antanas, Benediktas Jonas ir Jurgis Bitvinskiai (Bitvinskai) 1949 m. kovo 25 d. buvo ištremti į Irkutsko sr. Taišeto r. Paleisti 1958 m. vasario 11 d. Visi grįžo į Lietuvą.

2009 m. balandžio 8 d. V. Bitvinskiui (Bitvinskui) pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2009 m. balandžio 28 d. įsakymu jam suteiktas kapitono laipsnis (po mirties).

LEONAS KRILIUS-AUŠRINIS
1919–1949 07 27

Leonas Krilius gimė 1919 m. Raseinių aps. Šimkaičių vls. Rudžių k. Leonardo ir Joanos Krilių šeimoje.

Partizanas nuo 1948 m. Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės štabo apsaugos būrio vadas.

Kęstučio apygardos partizanų rėmėjas brolis Jonas Krilius buvo suimtas 1948 m. rugsėjo 8 d. Nuteistas dešimčiai metų lagerio. Kalintas Gorlage, Krasnojarsko kr. Paleistas 1955 m. liepos 7 d.

Kęstučio apygardos partizanų ryšininkė žmona Juzė Krulienė suimta 1948 m. rugsėjo 10 d. Nuteista dešimčiai metų lagerio. Kalinta Vorkutoje (Rečlagas), Komija – Potma (Dubravlagas), Mordovija. Paleista 1956 m. sausio 14 d. 1961 m. grįžo į Lietuvą.

Motina Joana Krulienė ir sūnus Bronius Krilius 1949 m. kovo 25 d. buvo ištremti į Irkutsko sr. Taišeto r. Motina ten mirė 1949 m. balandžio mėn. Sūnus paleistas 1954 m. vasario 15 d. į Lietuvą negrįžo.

2005 m. rugsėjo 12 d. L. Kriliui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

PRANAS (PRANCIŠKUS) LAURINAVIČIUS-REINIDAS
1924–1949 07 27

Pranas (Pranciškus) Laurinavičius, Juozo, gimė 1924 m. Raseinių aps. Girkalnio vls. Naukaimio k.

Partizanas nuo 1949 m. Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės partizanas.

JUOZAS MALINAUSKAS-LAKŪNAS, TAIFŪNAS
1911 05 31–1949 07 27

Juozas Malinauskas, Jono, gimė 1911 m. gegužės 31 d. Raseinių aps. Raseinių vls. Gervinės k.

Partizanas nuo 1945 m. Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės partizanas.

2000 m. rugsėjo 22 d. J. Malinauskui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

J. Dirmeikis. Iš Raseinių krašto muziejaus fondų

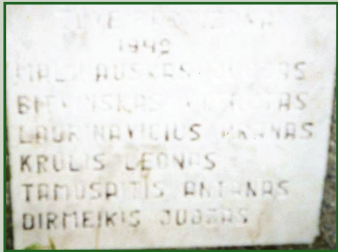
DIRMEIKIS JUOZAS-JAUNUTIS, DIEMEDIS
1929–1949 07 28

Juozas Dirmeikis gimė 1929 m. Jono ir Zofijos Dirmeikių šeimoje. Gyveno Raseinių aps. Viduklės vls. Tukių k. Girkalnio mokyklos mokytojas.

Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės partizanas.

Motina Z. Dirmeikienė ir brolis Adolfas Dirmeikis 1949 m. kovo 25 d. buvo ištremti į Irkutsko sr. Taišeto r. Motina paleista 1958 m. rugpjūčio 8 d., brolis – 1957 m. sausio 8 d. 1959 m. abu grįžo į Lietuvą.

Brolis Antanas ir sesuo Antanina Dirmeikiai į Irkutsko sr. Taišeto r. buvo ištremti 1951 m. spalio 2 d. Abu paleisti 1958 m. birželio 26 d.

Paminklas 1949 m. liepos 27 d. šioje vietoje buvusioje Juzikių sodyboje žuvusiems Kęstučio apygardos Vaidoto rinktinės vadui A. Tamošaičiui-Neptūnui, Treniotai, Rubinui, rinktinės štabo viršininkui V. Bitvinskiui (Bitvinskui)-Žaibui, štabo apsaugos būrio vadui L. Kriliui-Aušrinui, partizanams P. Laurinavičiui-Reinidui, J. Malinauskui-Lakūnui ir Šamui (slapyv.) atminti. Raseinių r. Kalnujų sen. Žagarės k. Pastatytas 1991 m. Atidengtas 1993 m. liepos 25 d. V. Almonaičio nuotr., 1998